

स्वच्छ भारत अभियान (ग्रामीण) टप्पा- ॥
अंतर्गत, विविध उपांगाच्या
अंमलबजावणीसाठी, तांत्रिक, प्रशासकीय
मान्यता, अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा
प्रक्रियेसह) यासंदर्भातील मार्गदर्शक सूचना.

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: स्वभामि २०२१/प्र.क्र.२७२ (भाग-१)/पापु-१६
७ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत संकुल,
मंत्रालय, लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई-४०० ००१.
तारीख: १८ ऑक्टोबर, २०२१.

वाचा:-

- १) पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक :- स्वभामि-२०२०/ प्र. क्र.११६ /
पापु- १६, दिनांक २८/१०/२०२०.
- २) ग्राम विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक :- झेडपीए-२०१५/प्र. क्र.१०/ वित्त-९,
दिनांक २५ मार्च, २०१५
- ३) ग्राम विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक :- झेडपीए-२०१६/प्र. क्र. ५६/ वित्त-९,
दिनांक ०७/१०/२०१७ व दिनांक ०१/०३/२०१८.
- ४) ग्राम विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक :- निविदा-२०२१/प्र. क्र.७८/ बांधकाम-४,
दिनांक २७ मे, २०२१.

प्रस्तावना -

स्वच्छ भारत अभियान (ग्रा) टप्पा-॥ अंतर्गत, सार्वजनिक शौचालय बांधकाम, घनकचरा व
सांडपाणी व्यवस्थापन, गोबरधन, मैला गाळ व्यवस्थापन व प्लॅस्टिक कचरा व्यवस्थापन या उपांगाचा
समावेश आहे. संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील ग्राम विकास विभागाच्या दिनांक २५/०३/२०१५ च्या शासन
निर्णयानुसार विकास कामाबाबत, विना ई-निविदेची वित्तीय मर्यादा रु. ३ लक्ष एवढी निर्धारित करण्यात
आली होती. संदर्भाधीन क्रमांक ४ येथील ग्राम विकास विभागाच्या दिनांक २७/०५/२०२१ च्या शासन
निर्णयानुसार, सदरची वित्तीय मर्यादा रु. १० लक्ष पर्यंत वाढविण्यात आली आहे. तसेच संदर्भाधीन

क्रमांक ३ येथील शासन निर्णय दिनांक ०७/१०/२०१७ व शासन शुद्धीपत्रक, दिनांक ०१/०३/२०१८ अन्वये, तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यताबाबतचे अधिकार, ग्राम विकास विभागाने प्रदान केले आहेत. त्यास अनुसरून, उपरोक्त उपागांच्या अंमलबजावणीसाठी, तांत्रिक, प्रशासकीय मान्यता, अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह) याबाबत सर्वसमावेशक मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

उपरोक्त उपागांच्या अंमलबजावणीसाठी, तांत्रिक, प्रशासकीय मान्यता, अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह) या अनुषंगाने, ग्राम विकास विभागाने निर्गमित केलेल्या सूचना अनुरूप, पुढीलप्रमाणे मार्गदर्शक सुचना निर्गमित करण्यात येत आहेत:-

- अ) ग्रामसभेची मान्यता असलेल्या, गावस्तरीय उपागांच्या बाबतीत, स्वच्छ भारत अभियान (ग्रा) टप्पा -II च्या निधीतून अनुज्ञेय खर्च ७०% व त्या अनुषंगाने १५ वा वित्त आयोग निधीतून अनुज्ञेय खर्च ३०% अशा प्रकारे एकत्रित किंमत विचारात घेवून, {मनरेगा हिस्सा वगळून, मनरेगा करिता प्रचलित पद्धतीनुसार कार्यवाही} या एकत्रित अनुज्ञेयतेच्या अनुषंगाने ,खालील तक्त्यामध्ये नमूद अधिकाऱ्यांनी/ यंत्रणांनी दिलेल्या निर्देशानुसार कार्यवाही करावी :-

क्र.	उपांग किंमत	तांत्रिक मान्यता अधिकार	प्रशासकीय मान्यता अधिकार	अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह)
१	२	३	४	५
१.	रु. ५.० लक्ष पर्यंत.	संबंधित, उप अभियंता, जिल्हा परिषद, ग्रामीण पाणी पुरवठा, उपविभाग	संबंधित गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	रकाना क्रमांक ३ व ४ प्रमाणे, तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्यानंतर, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून ग्रामपंचायत यांनी, विहित कार्यपद्धती अनुसरून (विना ई-निविदा), निश्चित केलेल्या कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.

क्र.	उपांग किंमत	तांत्रिक मान्यता अधिकार	प्रशासकीय मान्यता अधिकार	अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह)
२.	रुपये ५.० लक्ष पेक्षा जास्त	कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद .	<p>अ) रकाना क्रमांक ३ व ४ प्रमाणे, तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्यानंतर, रुपये ५ लक्ष पेक्षा जास्त व रुपये १० लक्ष पर्यंतच्या किंमतीच्या कामाच्या बाबतीत, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून ग्रामपंचायत यांनी, विहित कार्यपद्धती अनुसरून, (विना ई-निविदा), निश्चित केलेल्या कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.</p> <p>ब) रकाना क्रमांक ३ व ४ प्रमाणे, तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्यानंतर, संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील शासन निर्णय दिनांक २५/०३/२०१५ मधील तरतुदीस अनुसरून, सक्षम असणा-या ग्रामपंचायतीने, रुपये १० लक्ष पेक्षा जास्त व रुपये १५ लक्ष पर्यंतच्या किंमतीच्या कामाच्या बाबतीत, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून ई-निविदा कार्यपद्धती अनुसरून, निश्चित केलेल्या कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.</p>

				<p>तथापि ज्या ग्रामपंचायतीचे वार्षिक उत्पन्न रु. ५०,०००/- पेक्षा जास्त नाही, (संदर्भाधीन क्रमांक २. अ.क्र. १) अशा प्रकरणी, रु. १० लक्ष पेक्षा जास्त किंमतीच्या कामाच्या बाबतीत, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांनी ई-निविदा कार्यपद्धती अनुसरून, निश्चित केलेल्या कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.</p> <p>क) रु. १५ लक्ष पेक्षा जास्त किंमतीच्या कामाच्या बाबतीत, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांनी ई-निविदा कार्यपद्धती अनुसरून, निश्चित केलेल्या कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.</p>
--	--	--	--	--

ब) जिल्हापरिषदेची मान्यता असलेल्या, तालुका/जिल्हास्तरीय उपांगाच्या बाबतीत, खालील तक्त्यामध्ये नमूद अधिका-यांनी/यंत्रणांनी दिलेल्या निर्देशानुसार कार्यवाही करावी :-

क्र.	उपांग किंमत	तांत्रिक मान्यता अधिकार	प्रशासकीय मान्यता अधिकार	अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह)
१	२	३	४	५
तालुका/जिल्हा स्तरीय- प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन				
१.	रुपये ५.० लक्ष पर्यंत.	उप अभियंता, जिल्हा परिषद, ग्रामीण पाणी पुरवठा	संबंधित गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती	रकाना क्रमांक ३ व ४ प्रमाणे, तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्यानंतर, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून उप अभियंता, जि. प., ग्रामीण पाणी पुरवठा उपविभाग, यांनी, विहित कार्यपद्धती

क्र.	उपांग किंमत	तांत्रिक मान्यता अधिकार	प्रशासकीय मान्यता अधिकार	अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह)
		उपविभाग, (मुख्यालय)		अनुसरून (विना ई-निविदा), निश्चित केलेल्या कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.
२.	रुपये ५.० लक्ष पेक्षा जास्त	कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जि. परिषद	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.	रकाना क्रमांक ३ व ४ प्रमाणे, तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्यानंतर, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जि.प. यांनी, रुपये ५ लक्ष पेक्षा जास्त व रुपये १० लक्ष पर्यंतच्या किंमतीच्या कामाच्या बाबतीत, विहित कार्यपद्धती अनुसरून (विना ई-निविदा) व रु.१० लक्ष पेक्षा जास्त किंमतीच्या कामाच्या बाबतीत, ई-निविदा कार्यपद्धती अनुसरून, निश्चित केलेल्या कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.
जिल्हास्तरीय -गोबरधन				
१.	रुपये ५.० लक्ष पर्यंत.	उप अभियंता, जि. प., ग्रामीण पाणी पुरवठा, उप विभाग, (मुख्यालय)	गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती (तालुका-मुख्यालय)	तालुका / जिल्हा स्तरीय- प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन मधील अनुक्रमांक १ स्तंभ क्र. ५ नुसार

क्र.	उपांग किंमत	तांत्रिक मान्यता अधिकार	प्रशासकीय मान्यता अधिकार	अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह)
२.	रुपये ५.० लक्ष पेक्षा जास्त (स्व.भा.मि. (ग्रा) टप्पा-II अनुज्ञेयतेतील प्रकल्प)	कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद .	तालुका/जिल्हा स्तरीय- प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन मधील अनुक्रमांक २ स्तंभ क्र. ५ नुसार
	राज्यस्तरीय पथदर्शी गोबरधन प्रकल्प	मुख्य अभियंता, म. जी. प्रा. प्रादेशिक विभाग.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद.	रकाना क्रमांक ३ व ४ प्रमाणे, तांत्रिक व प्रशासकीय मान्यता प्रदान केल्यानंतर, मा.मुख्य सचिव, यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय गोबरधन समितीची तत्वतः मान्यतेकरिता प्रस्ताव शासनास सादर करावा. सदर प्रस्तावास समितीची मान्यता व केंद्र शासनाची निधी नियोजनाबाबतची मान्यता प्राप्त झाल्यानंतर, ई-निविदा कार्यपद्धती अनुसरून, “अंमलबजावणी यंत्रणा” म्हणून कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जि. प. यांनी संबंधित कार्यान्वयन यंत्रणेला (Contractor) कामाचे कार्यारंभ आदेश द्यावेत.
जिल्हास्तरीय-मैला गाळ व्यवस्थापन (मैला गाळ व्यवस्थापनाच्या उपांगाकरिता, स्व.भा.मि. (ग्रा) टप्पा-II किंमतीतून, मनरेगा हिस्सा वगळून)				
१.	रुपये ५.० लक्ष पर्यंत.	उप अभियंता, जिल्हा परिषद, ग्रामीण पाणी	संबंधित गट विकास	तालुका/जिल्हा स्तरीय- प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन मधील अनुक्रमांक १ स्तंभ क्र. ५ नुसार

क्र.	उपांग किंमत	तांत्रिक मान्यता अधिकार	प्रशासकीय मान्यता अधिकार	अंमलबजावणी यंत्रणा (निविदा प्रक्रियेसह)
		पुरवठा उपविभाग, (मुख्यालय).	अधिकारी, पंचायत समिती	
२.	रुपये ५.० लक्ष पेक्षा जास्त	कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद.	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	तालुका/जिल्हा स्तरीय- प्लास्टिक कचरा व्यवस्थापन मधील अनुक्रमांक २ स्तंभ क्र. ५ नुसार

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक २०२११०१४१११७२४२१२८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(चं. कृ. मोरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव.
३. सर्व मा. मंत्री/ मा.राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
४. विधानसभा व विधानपरिषद सदस्य.
५. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.

६. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव सर्व, मंत्रालयीन विभाग, मुंबई.
७. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
८. जिल्हा परिषद अध्यक्ष/अध्यक्ष, सर्व.
९. सर्व विभागीय आयुक्त व जिल्हाधिकारी
१०. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
११. सहसचिव (स्वभामि), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सर्व.
१३. प्रकल्प संचालक (स्वभामि), राज्य पाणी व स्वच्छता अभियान, बेलापूर, नवी मुंबई.
१४. उपायुक्त (विकास), सर्व.
१५. उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता/पंचायत), जिल्हा परिषद सर्व, यांनी या शासन निर्णयाच्या छायाप्रती प्रत्येक पंचायत समिती सभापती /उपसभापती व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती यांना द्याव्यात व गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती यांनी प्रत्येक पंचायत समिती सदस्य, सरपंच यांना द्याव्यात.
१६. कार्यकारी अभियंता/उप अभियंता, ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग/उप विभाग सर्व
१७. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व कार्यासने.
१८. संगणक समन्वयक, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, यांनी सदरचा शासन निर्णय, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, राज्य पाणी व स्वच्छता अभियान, बेलापूर व राज्य शासनाच्या संकेतस्थळावर अपलोड करावा तसेच वरील सर्वाना ई-मेल द्वारेही पाठवावा.
१९. कार्यासन (पापु-१६), पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई. (निवडनस्ती).